

**Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

Кафедра фінансово-економічних дисциплін

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОКП4 СТАТИСТИКА**

Підготовки – бакалаврів

Галузі знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальності – 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Денної форми навчання

Факультет педагогіки та фінансово-економічної діяльності

2021 – 2022 навчальний рік

Робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни «Статистика» для студентів галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

спеціаліст вищої категорії, кандидат педагогічних наук, викладач фінансово-економічних дисциплін та математики **Т. А. Волкодав**

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри фінансово-економічних дисциплін (Протокол №1 від 30 серпня 2021 року)

Завідувач кафедри фінансово-економічних дисциплін,
кандидат економічних наук _____ Н. В. Євдокимова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна
Кількість змістових модулів – 2	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки
		1-й
Загальна кількість годин – 90 годин	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Семестр
		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 години, самостійної роботи студента – 1 година	Освітній ступінь: Бакалавр	Лекції
		18 год.
		Практичні
		22 год.
		Самостійна робота
		50 год.
		Індивідуальні завдання:
		–
Вид контролю:		
Залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1.Метою викладання навчальної дисципліни «Статистика» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок з статистичного апарату, основних методів кількісного аналізу соціально-економічних явищ, за допомогою індексного аналізу вивчення факторів, що впливають на будь-які процеси, системи показників галузевої статистики з метою аналізу демографічних процесів, ринку праці, рівня життя населення, цін, тарифів та інфляції.

2.2.Завданнями навчальної дисципліни є :

- формування системи теоретичних знань та практичних навичок по використанню статистичних методів та прийомів дослідження соціальних явищ та процесів, які відбуваються в суспільстві;
- оволодіння методологічними засадами, категоріями та класифікаціями економічної статистики, принципами оцінювання стану і розвитку економіки за міжнародними стандартами на макро- і мікрорівнях, а також проведення міжнародних порівнянь;
- опрацювання та застосування статистичних даних для наукових та практичних висновків.

Набути навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності на робочому місці;

- проводити розрахунок показників, які відображають рух та стан основних фондів держави;
- проводити розрахунок показників використання оборотного капіталу держав;
- збирати та обробляти інформацію відповідно до наукових методів її первинної обробки;
- аналізувати інформацію, представлену у вигляді динамічних та просторових рядів;
- досліджувати систему показників, які характеризують явища й процеси, що відбуваються в економіці держави;
- визначати фактори, що впливають на зміну показників економічного розвитку держави;
- на основі аналізу інформації виробляти пропозиції щодо покращення економічної ситуації у державі;
- прогнозувати найімовірніший перебіг економічних процесів на перспективу;
- використовувати засоби візуалізації отриманої інформації;
- узагальнювати систему статистичних показників для складання статистичних бюлетенів, щорічників з метою висвітлення процесів, які відбуваються в економічній сфері;
- складати ґрунтовні аналітичні огляди, інформаційні записки відповідно до потреб зацікавлених установ;
- володіти методами аналізу інтенсивності розвитку економічних процесів, методами прогнозування економічних явищ, методами структурного аналізу видів економічної діяльності, методами прогновної екстраполяції на основі трендових моделей.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

2.3.2. Фахові компетентності:

ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ФК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ФК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та підвищувати свою професійну підготовку.

2.4. Результати навчання

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають умінь та навички:**

ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, практично-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР 02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 60 год., із них 18 год. – лекції, 22 год. – практичні заняття, 20 год. – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Статистика» завершується заліком.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Статистика підприємницької діяльності

Тема 1. Організація та методологія соціально-економічної статистики (лек. 2 год., пр. 2 год.)

Лекція 1. Організація та методологія соціально-економічної статистики

Практичне заняття 1. Організація та методологія соціально-економічної статистики

Тема 2. Статистика продукції (лек. 2 год., пр. 2 год.)

Лекція 2. Статистика продукції

Практичне заняття 2. Статистика продукції

Тема 3. Статистика національних активів (лек. 2 год., пр. 2 год.)

Лекція 3. Статистика національних активів.

Практичне заняття 3. Статистика національних активів

Тема 4. Статистика витрат та фінансових результатів діяльності підприємств (лек. 2 год., пр. 2 год.)

Лекція 4. Статистика витрат та фінансових результатів діяльності підприємств

Практичне заняття 4. Статистика витрат та фінансових результатів діяльності підприємств

Тема 5. Статистика товарного ринку (лек. 2 год., пр. 2 год.)

Лекція 5. Статистика товарного ринку

Практичне заняття 5. Статистика товарного ринку

Модульна контрольна робота №1

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Статистика населення, його рівня життя та ринку праці

Тема 6. Статистика цін, тарифів та інфляції (лек. 2 год., пр. 2 год.)

Лекція 6. Статистика цін, тарифів та інфляції

Практичне заняття 6. Статистика цін, тарифів та інфляції

Тема 7. Статистика населення (лек. 2 год., пр. 2 год.)

Лекція 7. Статистика населення

Практичне заняття 7. Статистика населення

Тема 8. Статистика ринку праці (лек. 2 год., пр. 2 год.)

Лекція 8. Статистика ринку праці.

Практичне заняття 8. Статистика ринку праці

Тема 9. Статистика життєвого рівня населення (лек. 2 год., пр. 2 год.)

Лекція 9. Статистика життєвого рівня населення

Практичне заняття 9. Статистика життєвого рівня населення

Модульна контрольна робота №2

Залік

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Змістовий модуль I. Статистика підприємницької діяльності								
1.	Організація та методологія соціально-економічної статистики	9	4	2	2			5
2.	Статистика продукції	9	4	2	2			5
3.	Статистика національних активів	9	4	2	2			5
4.	Статистика витрат та фінансових результатів діяльності підприємств	9	4	2	2			5
5.	Статистика товарного ринку	9	4	2	2			5
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>	2	2		2			
	Разом	47	22	10	12			25
Змістовий модуль II. Статистика населення, його рівня життя та ринку праці								
6.	Статистика цін, тарифів та інфляції	11	4	2	2			7
7.	Статистика населення	10	4	2	2			6
8.	Статистика ринку праці	10	4	2	2			6
9.	Статистика життєвого рівня населення	10	4	2	2			6
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	1	1		1			
	Разом	42	17	8	9			25
	<i>Залік</i>	1	1		1			1
	Разом за навчальним планом	90	40	18	22			50

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Змістовий модуль №1 Організація та методологія соціально-економічної статистики	2
2	Статистика продукції	2
3	Статистика національних активів	2
4	Статистика витрат та фінансових результатів діяльності підприємств	2
5	Статистика товарного ринку	2
	Модульна контрольна робота №1	2
6	Змістовий модуль №2 Статистика цін, тарифів та інфляції	2
7	Статистика населення	2
8	Статистика ринку праці	2
9	Статистика життєвого рівня населення	2
	Модульна контрольна робота №2	2
	Разом	22

6. Теми лабораторних занять
не передбачені навчальним планом

7. Теми семінарських занять
не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Змістовий модуль №1 « Статистика підприємницької діяльності» Організація та методологія соціально-економічної статистики	5
2	Статистика продукції	5
3.	Статистика національних активів	5
4.	Статистика витрат та фінансових результатів діяльності підприємств	5
5.	Статистика товарного ринку	5
6.	Змістовий модуль №2 « Статистика населення, його рівня життя та ринку праці» Статистика цін, тарифів та інфляції	7
7.	Статистика населення	6
8.	Статистика ринку праці	6
9.	Статистика життєвого рівня населення	6
	Разом	50

9. Індивідуальні завдання
не передбачені навчальним планом

10. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності
- за джерелом інформації:

Словесні методи		
Лекція	Має інформаційний характер, чіткий план. Структура лекції підпорядковується логіці предмета	Стимулює конкретно-образне мислення, активізує логічне
Пояснення	Доказовий виклад матеріалу, пов'язаний з вивченням правил, економічних законів, господарських явищ, вимог нормативного законодавства	Застосовують на лекціях, під час практичних, лабораторних занять, консультацій тощо
Розповідь	Дає послідовний виклад ознак, особливостей, якостей предметів та явищ (опис окремої категорії, поняття тощо)	Застосовують на лекціях, практичних заняттях як фрагмент
Бесіда	Розмова викладача зі студентами на підставі чіткої системи, заздалегідь визначених запитань, які підводять слухачів до активного засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірностей	Застосовується на лекціях, практичних заняттях
Евристична бесіда	Дає її учасникам можливість самостійно знаходити можливі відповіді на проблемні питання, має розвивальний характер	
Інструктаж	Має інформативний локальний характер, дуже близький до розпорядження алгоритмічного типу. Активна роль належить викладачу	Застосовується при наданні вказівок до виконання домашнього завдання, заповнення первинних документів та форм звітності тощо
Наочні методи		
Спостереження	Забезпечує безпосереднє сприйняття явищ дійсності (господарського процесу, роботи обліково-економічного апарату)	Застосовується під час проходження виробничої та переддипломної практики
Ілюстрація, демонстрація	Показ ілюстрованих посібників, макетів бухгалтерських документів, фінансової, податкової, статистичної звітності, плакатів, малюнків на дошці, таблиць тощо. Ілюстрація передбачає показ матеріалів у статичному вигляді	Застосовується на лекціях, під час практичних занять, тощо
Практичні методи		
Вправа	Полягає у повторенні певних дій, під час яких виробляють уміння та навички застосування набутих знань як у звичайних, так і незвичайних умовах	Застосовують на практичних заняттях
Тренувальна вправа	Виконуються за певним зразком, інструкцією	
Тести	Виконуються самостійно	

- за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

- за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

- за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Статистика» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

Методи письмового контролю: практичні роботи, модульне письмове тестування.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система контролю знань та умови складання екзамену. Навчальна дисципліна «Банківська справа» оцінюється за модульно-рейтинговою системою.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Дисципліна складається з двох змістових модулів. Підсумковою формою контролю є залік.

Поточний контроль

Поточне тестування та самостійна робота											Залік
Змістовний модуль 1						Змістовний модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	Мкр1	T6	T7	T8	T9	Мкр2	
6	6	6	6	6	10	7	7	8	8	10	
40						40					20
100											

За перший та другий змістовні модулі студент може набрати максимально по **40 балів**, за залік – **20 балів** (разом за семестр – **100 балів**).

Мінімальний допускний бал – **35**.

Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з можливістю повторного складання

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний змістовний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

13. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- статистичні збірники;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт).

14. Рекомендована література

Основна:

1. Атаманчук Г.В. Методологічні проблеми сучасного державного управління // Вісн. УАДУ. -2003. - № 5. - С. 9-12.
2. Байдаков М. Ф., Боровиков О. В., Вишневецька Л. І., Голобородько О. П., Ковпак Н. П. Економіка підприємства: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К., 2004. — 571 с.
3. Бек В. Л. Теорія статистики: Навч. Посібник/ В. Л. Бек.- Київ: ЦУЛ.2003-288 с.
4. Беркита К. Ф. Економічна статистика: Навч. посіб. / К. Ф. Беркита. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 208 с.
5. Головач А. В. Банківська статистика : підручник / А. В. Головач, В. Б. Захожай, Н. А. Головач. – К. : Укр. фін. ін.-т менеджменту та бізнесу, 1998. – 134 с.
6. Герасименко С. С. Статистика : підручник / С. С. Герасименко. – К. : КНЕУ, 2000. – 320 с.

7. Єріна А. М. Економічна статистика / А. М. Єріна. – К. : ТОВ "УВПК"ЕксОб", 2002. – 232 с.
8. Козирєв О. В., Єріна А. М., Головач А. В. та ін, Статистика: Підручник / - К.: Вища шк., 2006- 623 с.
9. Крайник О.П. Економіка підприємства: Навчальний посібник / — Львів: Національний університет “Львівська політехніка” (Інформаційно-вадавничий центр “ІНТЕЛЕКТ+” Інституту післядипломної освіти), “Інтелект-Захід”, 2005.— 208 с.;
10. Кулініч О. І. Теорія статистики: Підручник . 2-е доп. і доопр. Видання.-К-д: Державне Центрально-Українське видавництво, 1996. – 228 с.
11. Кравченко Л. І. Економічна статистика : навч. посібн. / Л. І. Кравченко. – Львів: Новий Світ – 2000, 2004. – 364 с.
12. Лугінін О.Є. Статистика. Підручник. 2-е видання, перероблене та доповнене. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 608 с.
13. Неганова Л. М. Статистика: Учеб. пособие для вузов /. – М.: Изд-во «Экзамен», 2005. – 224 с.
14. Мармозова А. Т. Економічна статистика: Навчальний посібник. - Київ: Центр учбової літератури, 2017. - 602 с.
15. Мармозова А. Т. Теорія статистики. 2-ге видання: Навчальний посібник. - Київ: Центр учбової літератури, 2013. - 592 с.
16. Моторин Р. М. Система національних рахунків : навч. посібн. / Р. М. Моторин. – К. : КНЕУ, 2001. – 336 с.
17. Опря А. Т., Дорогань-Писаренко Л. О. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань): Навчальний посібник. - Київ: Центр учбової літератури, 2017. - 536 с.
18. Рощик І.А. Статистика. Дистанційний навчальний курс: Навчальний посібник. – Рівне: Знання 2013. – 219 с.
19. Уманець Т. В. Статистика : навч. посібн. / Т. В. Уманець. – К.: Вікар, 2003. – 624 с.

Додаткова:

1. Василенко Т. Індекс Доу-Джонса: методологія обчислення та застосування // Цінні папери України. – 2001. – № 3. – С.18-19.
2. Мармозова А. Т. Практикум з теорії статистики: Навчальний посібник. - Київ: Центр учбової літератури, 2017. - 484 с.
3. Уманець Т.В. Пігарєв Ю.Б. Статистика: Навчальний посібник. – 2-ге вид., випр. – К: Вікар, 2003. – 623 с.
4. Індекс „СТЕНДАРТ енд ПУРЗ – 500”: методика обчислення та застосування. // Цінні папери України. – 2001. - № 8. – С.13.
5. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009-96. / Державний класифікатор України. – Київ: Держстандарт, 1998. – 224 с.

Ресурси мережі Internet:

1. Закон України «Про державну статистику» . – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>
2. Науково-інформаційний журнал «Статистика України». - Режим доступу: <http://ntkstat.com.ua/jurnla.html>
3. Державний відділ статистики. – режим доступу: <http://prominnadii.at.ua/>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
5. Регіони України – 2019: Статистичний збірник за ред. І. Є. Венгера [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/2019/zb/12/zb_ru1ch2019.pdf